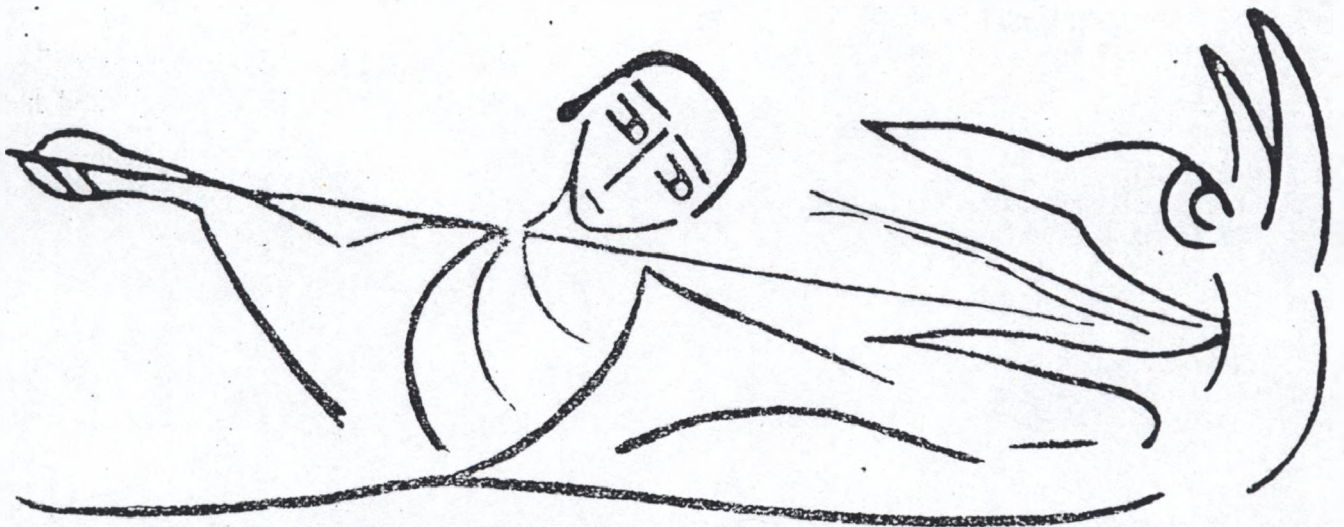

BIZALOM

Havonta kétszer megjelenő szemle,

a világ folyásáról és az ember alkotásairól.

4. szám.

XII. évfolyam.

1941. február 15.

A győzhetetlen kereszt.

Magasan, tündöklő fényben,
Még mindég áll, viharban, veszélyben,
Dacolna máma, büszkén kiáltva
A Sátán hadával szembeszállna,
A győzhetetlen kereszt.

Ki az és ki vagy ki szembe szállni mersz
[a Kereszttel?]
Hogy a magasból a mélybe ledobjad?!
Te parányi porszem, az élet hitvány férge,
Nézz a magasba, fel az égre ahol ragyog,
A győzhetetlen kereszt,

A kereszt, mely szent és sérthetetlen,
Uralkodik ég és föld felett
Békét, szeretetet osztana szerte széllyel,
Ragyogó fényvel, sötét éjjel, világít,
A győzhetetlen kereszt.

Magasan, tündöklő fényben,
Ragyogj és hirdesd a békét szerte szét
Háborgó tenger közepébe,
Erős, szikla vár tetejébe, ragyogj örökké,
Győzhetetlen kereszt.

Oh hitünknek, szent jele, ereje,
Büszkén szenved érted a nép,
Szívünkbe hordozva Téged,
Hála imát zengve Néked,
Győzhetetlen kereszt.

Csáky István gróf

külgügyminiszter meghalt.

A Trianon utáni magyar diplomácia egyik legragyogóbb tehetsége volt a fiatalon, sikerekben gazdag életpályájának delén néhány nap előtt elhunyt Csáky István gróf külgügyminiszter, akit a nemzet osztatlan részvéte kísért korai sírjába. Magyarország megerősödése és megnagyobbodása az országgyarapító Kormányzó bölcsességén kívül nem kis részben ennek az ifjú diplomatának az érdeme, akinek két éves külgügyminisztersége alatt több sikerült, mint más külgügyminisztereknek hosszú évtizedek alatt.

Külpolitikai sikerét jelentette Kárpátalja békés visszacsatolása és Észak-Erdély visszatérése, amely területekkel a trianoni Magyarország közel 70 százalékos területnövekedést ért el. Utolsó alkotása volt a jugoszláv-magyar barátsági szerződés megkötése, amely döntő irányt szabott az eljövendő magyar külpolitikának. Elődjének, Kánya Kálmánnak megfontolt, körültekintő higgadtsága, fölényes nyugalma párosult benne a fiatalság eszével és azzal a lendülettel, amely a nemzet nagy és elhatározó pillanataiban haborás nélkül követte az egyedül lehetséges utat minden olyan kényes külpolitikai probléma megoldásánál, ahol gyorsan és jól kellett megválasztani a döntés módját.

Csáky István gróf mindig megtalálta a helyes utat. Soha nem tévedett a külpolitikai események jelentőségének megítélésében s nemzete érdekében minden kínálkozó alkalmat s előnyt ki tudott hasz-

nálni. Negyvenhat éves volt, fiatal házas s ha arra gondolunk, hogy kivételes tehetségével mennyi szolgálatot tehetett volna még hazánknek, ha pályáját nem törí derékon ketté a kérlelhetetlen halál, csak fokozódik bennünk a fájdalom, mellyel az ország minden fia korai elmulásáról értesült.

* * *

A magyarság ezeréves élete szakadatlan csata magáért a létért. Akik vezetik, békében is érzik a háborús légkör nyomását. Nem véletlen, hogy nagy magyarjaink életét ez a csata, ennek külső támadásai, belső izzása olyan hamar elpusztította. Zrinyi Miklós, Bocskai István, maga Bethlen Gábor, Széchenyi István és óh, hányan roskadtak le a magyarságuk roppant küzdelmei és feladatai alatt. Csáky Istvánban a magyar külpolitikai géniusz lobogott ragyogóan. Csodálatos, hogy még azok az államférfiak is, akik belső magyar életünk gazdaságában nem értek el dús aratásokat, milyen külpolitikai tehetséggel védelmezték és tartották kicsiny magyar birtokunkat. Majdnem kínai kőfállal zárt el egykor a Monarchia bennünket a világ közvéleményétől. Volt olyan „osztrák-magyar követtség“ az első világháború előtt, ahol nehezen lehetett magyar szóval boldogulni. Mihelyt a magyarság igazi önálló nemzeti létét visszanyerte, — akármennyire megcsonkították egykori uralkodóháza négyszázéves bűnei — sebesült és nyomorult nemzeti életének erejével magasra tudta tartani a nemzetek között saját zászlóját. A magyar külügyminiszter a legnemesebbveretű államférfiak közé tartozott.

Öröksége az óriási ellentét, a történelmi igény és az adott keretek között, a mult parancsa és a jelen sovány ígéretei között: semmit el nem felejtteni, soha le nem mondani, de a kínálkozó alkalmak kapuján minden alkalommal áthaladni, nem kockajátékot játszani, a nemzeti léttel, de vállalni az élet hősi kockázatát. Milliók sorsát dönteni el egy szóval, egy aláírással, töprengeni és cselekedni, óvatosnak és vakmerőnek lenni, ugyanabban a percben. Benne lenni egy világveszedelemben és kívülmaradni a háború pusztításain. Ez az emberfölkötti feladat jutott Csáky István grófnak. Hű volt és nagytehetségű. Mindenekfelett igaz magyar, a nemzeti jövőndő egyik hősi halottja.

Vihar.

Minden fut, menekül
Az Ég haragja elől,
Zugnak a fák, a vizek,
Megbujnak félve az emberek.

Irtózatossattanás
Megrendül belé a ház,
Fénnyel minden betett
Mit a villám lövelt.

Pusztul minden, mi szép,
A kerti virág-tünemény,
Az utcán szörnyü áradat
Magával sodor házakat.

Törí, zuzza mit kéz alkotott
A „hatalmas“ ember is meghunyászkodott,
A büszke ember, a nagy alkotó
Érzi mily kicsi, csak porból való.

Csattog, zeng, ez nem égi harag,
Igy már a Sátán kacag,
A Sátán, ki most örül,
Látva a pusztulást köröskörül.

Az Isten, ki jó szelid
Nem haragudhat igy,
Ki teremtette az egész világot,
Csak nem törí le a védtelen virágot?!

Hisz Ő adott szabad akaratot,
Az ember az Ő tudtával alkotott.
Vagy oly szörnyüt vétekezénk,
Hogy a pokol kapuit tárta felénk?

Ez megint a Sátán, ki igy dörög,
A gyehenna kapuin szüntelen zörög,
Reánk akar a Gonosz rontani,
Ha megnyilnak a pokol kapui.

Istenem, Uram! Ne hagyj,
Hogy félzuduljon e pokoli had,
Itt minden pusztul, veszünk
Istenem! maradj velünk!

Vond be felhőidet, e sötét kordinát,
Mely betakarja a nagy látóhatárt,
Küldd el Napodat s a kék eget,
Mosolyoddal üzd el a felleget!

Szünjön meg, kérünk, e szörnyü zaj
S mi nyomában kél, a hosszú jaj,
Hadd mosolyogjunk megint!
Ne nézd, növekvő vétkeink!

Ha Te az égben mosolyogsz
Örülnek ott az angyalok,
Itt lenni mi boldogok vagyunk
Érezzük, velünk vagy Urunk!

A Sátán, hadd, zuzza otthonát,
Ha Te akarod, mit sem árt!
Istenem, csak Te légy velünk,
Mert nélküled nem élhetünk!

Gasztonyiné Gasparics Mária.

A „Reménység-Háza“ hírei.

Örömmel jelentem, hogy még december hónapban megindult intézetünkben a kosárkötés. Így intézetünk lakói most már a teljes ellátáson kívül szorgalmukhoz mérten kereseti lehetőséget is találnak nálunk, amíg kint az életben el nem helyezkednek.

Egyébként intézetünkben élénk élet folyik. Embereink igen szépen elvégezték az őszi betakarítási munkálatokat. Nagyszerű vermet készítettek a télire elrakott burgonya és zöldségfélék részére. Két nagy hordó besavanyított káposzta biztosítja számukra közkedvelt ételünket; a töltött káposztát. Esténként pedig a munka befejeztével az intézet könyvtárából válogatnak maguknak érdekes könyveket az olvasni szeretők. Mások ádáz malom és sakkcsatákat vívnak egymással...

Mielőtt valaki intézetünkbe jönne, okvetlenül érdeklődjön előzőleg levélben, hogy van e üres hely, nehogy hiába utazzon Debrecenbe, ha itt helyszüke miatt pillanatnyilag fel nem vehető.

Bcnkő Károly

A „Reménység Háza“ vezető lelkésze.

A hazatért rutének.

Irta: Pataky Mária.

Az utóbbi évek viharos eseményei visszahozták a kis Magyarországnak az igazi „Felvidék“ egy gyönyörű vadregényes darabját, Kárpátalját vagy ahogyan a ruszinok nevezik az ő hazájukat: Ruszinszkrét. Ennek a vidéknek tájszépségei és lakossága is egészen különleges. Az erdők a párák levegőben, hirtelen meleg kikeletben különösen magas fákat, szálfenyőket termelnek, a lombok pedig a smargdztól kezdve az élettelmes növény-színnek egész skáláját ragyogtatják. Tájszépségben Ruszinszkró különálló, legfeljebb hasonlítani lehet; a mármárosi havasok zord pompáját az erdélyi vadregényes hegyekhez. *Bereg és Ung megyék* fenyőillatos, patakzúgásos felvidékét pedig úgy szólván egyik hegyvidékhez sem, zord is és lankás, barátságos is; egy nyári rövid vasúti utazás délies kukoricaföldeket, de kékesszürkén bólogató zabtáblákat, majd havasi legelőket, karcsú páfrányokat is megmutat nekünk. Táji változatosság, az isteni természet arculatának számos változata. Mindez aránylag nem nagy területen s az időben is könnyen megközelíthetően: ez tulajdonképpen ennek a visszanyert földnek igazi vonzóereje és a turista számára való jelentősége.

Amilyen egyedülállóak ennek a történelmi földnek természeti szépségei, éppen olyan különleges lakossága és a bércek között lejátszódó népi élete is. A kárpátaljai ruszinok szlávok, tehát fajrokonai a lengyeleknek, oroszoknak és tótoknak stb. Mint pásztorok és földművelők lassanként eresz-

kedtek le a szomszédos galíciai, bukovinai lejtőkről, sőt részben Volhíniából és Podoliából a XIII. század óta. Ezek a ruszinok a magas hegyek miatt galíciai fajtestvéreikkel ritkábban érintkezhettek, viszont századokon át magyar politikai, kulturális, népi befolyások alatt éltek s talán ezek okozhatták azt, hogy ezek a ruszinok a többi orosz fajta néptől sokban eltérő néptörzssé fejlődtek, jellegzetes belső és külső sajátysággal.

Testi megjelenésüket illetően a ruszinok általában szép emberfajta, bár a nehéz életkörülmények miatt általában hamar hervadó típusúak. A havasiak szőkék, kékszeműek, a huculok pedig barnák, söt feketék, szép vonásokkal, urias fellépéssel. A ruszin nem visel szakállt, ellentétben a nagyoroszokkal, akiket „kácáp“, kecskebak néven gúnyolnak szakálluk miatt. Eredetileg hosszú, vällig érő haját viseltek a ruszinok, kivált az öregebbek, a felsőbb vidékeken. Ruházatuk szép, legtöbbször keresztiszemes himzésű, tarkán díszített vászoning, illetőleg daróc ruházat, fűzött bocskorral, hosszúszerű subával. Városokhoz közelfekvő helyeken azonban ez a szép népviselet lassanként kivész.

Fontos társadalmi esemény a ruszinoknál a munkácsi, ungvári, huszti, stb. vásár. Még most is úgy látom a gyermekkori munkácsi vásárokat, mintha egy színes képekkel díszített meséskönyvben lapoznék. Hatalmas tüzös férfiakat látok a Verhovináról, a rajongva szeretett, az ő lelkükben még ma is élő Rákóczi hajviseletével, rikít a sok kék és piros ruszin színfolt ruhadíszítésen, gyertyás-, mézeskalácsos sátrakban... Amott egy egyszerű viseletű, Munkácstól délre lakó magyar ember tűnik elém: javában alkszik egy jellegzetes kaftános, hajtincses zsidóval.

A ruszinoknál vásárra menni kiváló társadalmi esemény.

A vásárokon kívül fontos eseményeket jelentenek a ruszin nép életében az ünnepek, a karácsony, a husvét és főképen a búcsúk. A ruszin nép igen emberszerető és nagyon vallásos és ünnepleni ezért legjobban a vallásos közösségekben tud. Aki résztvett valaha egy ruszin falucskában a kora tavasz minden zsendülő illatával, barkákkal, „szentelték“-kel, művésziessen kikészített kalácsokkal, festett tojásokkal körülvéve, templomelőti jelenetek, végnélküli hosszú énekek, imák között, annak lehet arról fogalma, mit jelent egy vallásos szimbólumnak közös átélése.

Éppen ilyen fontos és meghatározó esemény, cél a ruszin embernél életében legalább egyszer elzarándokolni a máriapócsi kegyképhez és minél többször a munkács-csernekhegyi gyönyörű kolostorhoz. Hosszú sorokban, fehér zászlók alatt, énekelve, nagy fáradságok között menetelnek a ruszinok a búcsújáró helyre, a „Jézuskának“, „Szűz Máriácskának“ eme megáldottjai. Éhség, eső, útszéli kavics, nehéz út nem állítja meg ezeket a mélyen vallásos embereket, akik számára az egész élet egy nagy rejtelem, minden falevéleződés a

nagy titokzatos Mindenségnek egy-egy üzenete. . . . Ezért van az, hogy bár szegények, egyszerűek, különösen népművészeti megnyilatkozásaiban, fafaragásaikban s a közülük kiemelkedett, magyarrá vált nagy művészekben annyi a belső érzés s különös fatemplomaikban annyi az emelkedettség.

Most, hogy visszatértek az ezeréves haza földjére, é tulajdonságaik a rokoni légkörben még jobban ki fognak virágozni a közös haza örömeire.

Világ folyása.

Apró hírek.

— Gyarmati anya-, feleség-, menyasszony- és nyelvképző tanfolyam nyílt meg Németországban, azért, hogy a győzelem után a szükséges tudnivalók birtokában induljanak a gyarmatokra a német nők.

— Sanghaiban, (Kina) olyan nagy a hideg, hogy naponta száz ember fagy meg.

— Jugoszláviában bevezették a szappanjegyet.

— Spanyolországban a lakosságot három csoportba osztották és a kenyéradagot 30, 150, 175 grm-ban állapították meg.

— Észak-Finnországban 52 fok hideget mértek.

— Törökországban magyar mintára közellátási minisztériumot állítottak fel.

— Jugoszláviában 32 kender- és lenfeldolgozó üzemet létesítenek.

— A Szovjet-magyar határon, a Kárpátok északi határán, az oroszok olaj után kutatnak.

— Németország és Anglia kölcsönösen kicserélik a súlyosan beteg hadifoglyokat.

— Szovjet-Oroszországban megállapították, hogy a világ legnagyobb tavának, a Káspi-tónak a vize 1.8 métert süllyedt. A vízszintjét úgy akarják biztosítani, hogy több folyó vizét belevezetik.

Egyéb hírek.

Az akácfa kitermelése.

Tekintettel arra, hogy az akácfa egyes vidéken a talajt megköti, ezért a földművelésügyi minisztérium az akácfa kitermelését engedélyhez köti. Engedély nélkül nem szabad akácfa kitermelni (vagyis kivágni). Az akácfa kitermelésére az engedélyeket a kerületi erdőfelügyelőség adja meg.

A fűszerpaprika beváltási ára.

A földművelésügyi miniszter rendelete alapján március 1-én 5 fillérrel emelkedik a fűszer-paprika beváltási ára. Az öröltetők februárban a beváltási áron felül beszolgáltató jutalomban részesülnek. A jutalom a csemegepaprika után 5, az édesnemes csipőmentes után 10, félédes minőségű után 5, a rózsapaprika után pedig kg-ként 15 fillér.

Felemelték a gyermekek cukorfejadagját.

A falvakban személyenként és hetenként 7 dkg a cukorfejadag. A kormány a községekben a 12 évet betöltött, de 16 évet még be nem töltött gyermekek cukorfejadagját február 3-tól kezdve heti 12 dekára felemelte.

A munkaszolgálat katonai szolgálatnak minősül.

A budapesti járásbírósa kimondta, hogy a munkaszolgálatra bevonultak olyanoknak tekintendők, mintha rendes katonai fegyvergyakorlatra vonultak volna be s a végrehajtási és egyéb korlátozások rájuk is érvényesek.

A háború Az olaszok Észak-Afrikában húsznapos védekezés után feladták Tobrukot. Az olasz hadvezetőség Tobruk eleste után kijelentette, hogy Tobruk védőinek az volt a céljuk: ameddig lehet, feltartsák az angol csapatokat. Az olaszok újabb védelmi állásukat Derna mellett építették ki. Ez a hely körülbelül 100 kilométerre van Tobruktól nyugatra. Ma már itt is nagy harcok vannak.

Kelet-Afrikában a szudáni arcvonalon vannak nagy harcok. Az olasz csapatok itt angol területen ütköznek össze a gépesített ausztráliai csapatokkal. Szomáliában a kenyai határon vannak harcok.

Albániában az olasz csapatok a görögök ellen igen heves ellentámadást indítottak. A harc több napig tartott. Az olasz repülőgépek Szalonikit bombázták.

Az angol-német háború eseményei. A német repülőgépek az elmúlt hét során sokkal kevesebb légi támadást intéztek Anglia ellen, mint tették eddig. Londonban egy hét leforgása alatt egyetlen éjszakai riadó sem volt. Néhány keletangliai kikötőt támadtak a német repülőgépek. Ezzel szemben megélénkült a német repülőgépek tevékenysége Irországtól nyugatra, az Atlanti-óceán fölött. Itt a hajókat támadják meg és több szállítóhajót süllyesztettek el.

A német repülő-támadásoknak ezt a szünetét Szovjet-Oroszországban annak tulajdonítják, hogy most folynak az előkészületek Anglia megrohanására. A vörös hadsereg lapja elismeri, hogy Németország légi ereje páratlanul erős.

Anglia fölött kisebb volt a német repülő-támadások ereje, de sokkal nagyobb a Földközi-tengeren. Az angolok birtokában levő Málta szigete ellen a német zuhanóbombázók állandó támadásokat intéznek. Ezen a fontos szigeten az angolok az összes erődítményeiket a föld alá építették. Onnan azonban most nem tudnak előjönni, mert a német repülőgépek szünet nélkül dobálják a bombákat. A máltai hadikikötőben horgonyzó hajók sem tudnak indulni. Az angol hadvezetés szempontjából Málta elvesztése nagy bajt jelentene. Itt vannak elraktározva azok a vízvezetéki csövek, amiket az Észak-Afrikában harcoló csapatok részére akarnak szállítani. Ha ezeket a csöveket az angolok nem tudják Afrikában partra tenni, akkor a tuniszi hadjárat sokat veszít erejéből.

Itt említjük meg azt, hogy a német-olasz hadsereg most már teljesen együtt működik és minden haditervet közösen tárgyalnak meg.

A kormány új javaslatai és reformjai. Teleki Pál gróf miniszterelnök a kormánypárt értekezletén pontosan 21 olyan új javaslatot és reformot jelentett be, amely javaslatok és reformok a legnagyobb mértékben alkalmasak az érdeklődés felkeltésére. A miniszterelnök a következő javaslatokat és reformokat jelentette be:

1. A községi képviselőtestületek szervezeti reformja;

2. a törvényhatósági bizottságok és vármegyék szervezeti reformja;

3. a törvényhatósági és a megyei városi képviselőtestületek szervezetének reformja;

4. a tanyai közigazgatás kérdésének megoldása;

5. országos közigazgatási pótdadó bevezetése és a községi és vármegyei pótdadórendszer arányosítása;

6. az alsófokú közigazgatási bíróságok szervezése és a jogorvoslati reform;

7. a nemzetiségi érület védelméről és a nemzetgazdaság érdekeinek védelméről szóló javaslat;

8. a közellátás munkaközösségét szabályozó javaslat;

9. javaslat a hadmentességi váltságról és a konjunkturális nyereségadóról;

10. javaslat az illetékek és a fenyűzési adó újabb szabályozásáról;

11. törvényjavaslat az építő takarékokról;

12. javaslat az országos ipari, kereskedelmi és bányászati munkakamaráról;

13. az ipari, bányászati és kereskedelmi munkaközvetítés államosítása;

14. a mérnöki rendtartás rendelkezéseinek módosítása;

15. az üzleti záróráról, a déli szünetről, továbbá az ipari munkának vasárnapokon és más ünnepnapokon való szüneteltetéséről szóló javaslat;

16. a robbanóanyag és a löporegyedárúság szabályozása;

17. a magánalkalmazottak szolgálati viszonyának reformja;

18. javaslat vásárok tartásáról;

19. a kereskedelmi és iparkamarák reformja;

20. a földművelésügyi miniszter törvényjavaslata a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről;

21. a kultuszminiszter törvényjavaslata a népművelés fokozásáról.

A falu népét bizony elsősorban érdeklik ezek a kérdések. A községi, megyei élet reformja, a tanyai és általában az alsófokú igazgatás korszerűsítése, a hadmentességi adó bevezetése, a mezőgazdasági termelés fejlesztése, a népművelés fokozása: mind-mind elsősorban az ő kérdései. Régtől sürgette már a falu népe és régtől várta az ilyen irányú reformokat. Természetes dolog, ha most a

legnagyobb érdeklődéssel és kíváncsisággal fordul a kormány felé és reméli, hogy a községi élet önkormányzata visszakapja az őt megillető jelentőségét, s a mezőgazdaság fejlesztése megerősíti a kiszolgáltatódót és a munkást. stb.

Bárdossy László a külügyminiszter. Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója legfelsőbb elhatározásával bárdosi Bárdossy László bukaresti követünket nevezte ki külügyminiszterré. Csáky István gróf utóda 51 éves és 1922 óta áll a magyar külügyminisztérium szolgálatában. 1930-tól 1934-ig a londoni magyar követségen teljesített szolgálatot, akkor bukaresti magyar követé neveztek ki. A bukaresti követség vezetése mindig nagy fontosságú volt és oda csak a magyar diplomácia legkitűnőbb tagjait helyezték. Bárdossy több ízben volt megfigyelő a kisantant konferencián, de részt vett több más külpolitikai tanácskozáson is.

Kukoricaliszttel keverik a kenyérlisztet. Európában az idén rossz volt a búzatermés és a háború miatt Amerikából nem lehet búzát szállítani. Ezért Európa valamennyi országában korlátozták valamiképpen a kenyérfogyasztást. A legtöbb helyen a jegyrendszert vezették be, a balkáni államokban pedig a hét egy-két napján csakis kukoricalisztből készült kenyeret szabad árusítani és fogyasztani.

Romániában már heti egy kenyértelen napot rendeltek el.

Nálunk nincs jegyrendszer és hogy ez elkerülhető legyen, a hatóságok azt a határozatot hozták, hogy a búzaliszthez kukoricalisztet kell keverni. Ezért február elsejétől kezdve minden 100 kiló kenyérliszthez 25 kiló burgonyát és 18—20 kiló kukoricalisztet kell keverni.

A sütési próbák alapján megállapították, hogy az ilyen keverési aránnyal készült kenyér nem szárad gyorsan és jóízű.

Félmillió hold földet öntöttek el a vadvizek. Az országban ismét szólnak a falvakban a vészharangok. Ismét pusztít az árvíz.

Az Alföldön víz alá került a Tisza—Maros által bezárt Csanád és Csongrád megye tanyavilága. Csanádban 194 tanya összedőlt, 1176 összedőléssel fenyeget. Békés megyében a tanyák tengerben állanak. Biharban, Szatmár megyében is súlyos a helyzet. Szeged—Kiskunhalas—Kecskemét atatt vízalá került a határ. Kecskeméten a gyümölcsösök mindenütt kipusztulnak ha a helyzet nem javul. Sok család az Alföldön a fészkerbe vonult a düledező tanyákból.

Fejér és Pest megyékben a talajvizeken kívül az árvíz is pusztít a dunaparti községekben. Egész télen bombázták a Duna jéghegyeit amelyek az árvizet okozták. Ercsi és Adony került először víz alá. A Duna vize visszaömlik a csatornába, gátakat szakít, nagy erővel zuhog az ár a szántóföldekre. A Duna átlépte a tasi zsilipet, elöntötte Ráckevét. Kiskunlacházán. házak és vetések pusztultak el. Ráckeresztúrnál a gátszakadás ugyana-

zon a helyen történt, ahol tavaly, 15 kilométeres szélességben vitte el a víz a tavasszal emelt gátat. Azt mondják, hogy az új gát még nem üllepedett meg. Fejér megyében Abán, Vajtán, Sárbogárdon, Cecén, Szolgaegyházán nagy a víz pusztítása. Nagytétényben kitelepitették a sertéshizlaló állat-állományát. A sertéseket autókon, sőt személyautókon szállították el.

A héten kedden és szerdán volt a legmagasabb a Duna, megalakult az árvízvédelmi bizottság, katonaság, munkások vonultak a helyszínre menteni. Befűtött dunai hajók várják az árvíz menekültjeit. Kedd óta a dunaparti községekben szólnak a vészharangok.

Hivatalosan közben megállapították, hogy tavaly másfélmillió katasztrális holdat öntött el Magyarországon az árvíz és ötvenezer holdon pusztult el a termés. Tavaly 14.000 ház dőlt össze és 280 hidat kellett újraépíteni. A belügyminiszter szerint eddig 500.000 holdon áll a víz. Reméli, hogy a feléről márciusig levezethetik a vizet, a másikfeléről pedig a nyár folyamán.

A héten különben az új földmívelésügyi miniszter megszemlélte az árvízszújtotta vidékeket kijelentette, hogy kilenc árvízvédelmi körzetre osztották az országot, a polgári hatóságok együtt dolgoznak a katonai parancsnoksággal.

Hasznos tudnivalók.

Ipari tanfolyamok. A közeljövőben a következő helyeken lesznek ipari tanfolyamok:

Budapesten a nemzeti munkaközpont rendezésében kőműves és ácsipari tanfolyam (jelentkezni lehet a Nemzeti Munkaközpontnál, Budapest, Üllői-út 19). Győrött mestervizsgára előkészítő közigazgatási és gazdasági tanfolyam (jelentkezni lehet a győri kereskedelmi és iparkamaránál). Hódmezővásárhelyen női szabóipari továbbképző-tanfolyam (jelentkezni lehet a hódmezővásárhelyi ipartestületnél). Kaposváron kőműves és ácsipari előkészítő-tanfolyam (jelentkezni lehet a kaposvári ipartestületnél). Kolozsváron ipari közigazgatási tanfolyam (jelentkezni lehet a kolozsvári kereskedelmi és iparkamaránál). Mágocsra cipészipari gyakorlati tanfolyam (jelentkezni lehet a mágocsi ipartestületnél). Nyiregyháza lángheggesztő kezdő-tanfolyam (jelentkezni lehet a nyiregyházi ipartestületnél). Szegeden női-szabóipari tanfolyam (jelentkezni lehet a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál). Szombathelyen kőműves és ácsipari előkészítő-, valamint továbbképző-tanfolyam (jelentkezni lehet a szombathelyi ipartestületnél). Újpesten villamosipari tanfolyam (jelentkezni lehet az Újpesti m. kir. állami fa-és fémipari szakiskolában).

A jelentkezéshez szükségesek: születési anyakönyvi bizonyítvány, férjzett nőknél házassági bizonyítvány, munkakönyv vagy segédlevél, vagy az önállóságot igazoló valamilyen írás és egy évnél

nem régebbi erkölcsi bizonyítvány. Az egyes tanfolyamokon befizetendő tandíjat a jelentkezési helyről írják meg.

Fagyos burgonya felhasználása. Minden évben előfordul, hogy a vermek felbontása után a bekövetkezett hideg folytán, több-kevesebb burgonya megfagy, de az is lehet, hogy a megfagyás piaccsökkentő szállítás közben, vagy a kamrában történt.

A fagyott burgonyát egyszerű körömpróbalal ismerhetjük meg és pedig úgy, hogy az egészséges burgonyát, ha körmünket belenyomjuk, könnyen megsérthetjük és a köröm benyomásakor jól hallható sercendő hangot ad. A fagyott burgonyában a körmünket nem tudjuk belenyomni, ha belenyomjuk, nem ad sercegő hangot. A fagyott burgonyát úgy tudjuk felhasználni, hogy a használat előtt legalább 2 óráig tegyük hideg vízbe. A hideg víz feloldja a fagyot. Igen természetes, nem kevés, hanem elegendő vízbe tegyük, hogy a hideg víz fagyoldó hatása érényesülhessen.

A fagyott burgonya édes ízű és könnyen szétfő. Ha vízbe áztatjuk, nem lesz édeskés ízű és nem fő szét.

A máktermelés jelentősége: A mák ára most kilónként 2 pengő 60 fillér, amennyi még sohasem volt. Oka, hogy kevés termelt a múlt évben. Bárhogy alakul is a jövő nem valószínű, hogy a mák ára lényegesen csökkenjen, nem valószínű, hogy kilónként 2 pengő alá essék. A mák nincsen is zár alá véve és az sem valószínű, hogy zár alá vegyék, mert hiszen kisebb tételekben, 10—15 kilónként azt összeszedni és tárolni is nagyon bajos. Különben is bár közszükségleti cikk, mégsem olyan mint a búza vagy a tengeri, aminek a zárolása el, sörendő közérdek volna. Holdankint számítva, közepes termés mellett 3 mázsa körül lehet a termés, ami a jelzett árak mellett 6—700 pengőt jelent. Ha a kisgazdák nem is termelnek holdszámba mákot, mégis 40—50 kiló máknak a jelzett árak mellett szép értéke van. S ilyen kisebb területen a munka sem olyan túl sok vele, ami elvonná a gazdát egyéb munkájától.

Hozzávehetjük ehhez még azt is, hogy a máknál nemcsak a magvat, hanem a mákfejet, a kicsépelet mákgubótörmelékét is értékesíteni lehet legalább úgy, hogy a vetőmag ára magából a gubótörmelékéből visszatérül.

Aki a máktermelés iránt érdeklődik ezután, annak ajánlhatjuk, hogy írjon az Alkaloida vegyészeti gyárnak, Budapest, IV., Váci-utca 37., ahonnan jóminőségű zárttokú kék mák vetőmagot kap azonnal és hitelbe, a termésből való visszaszolgáltatás kötelezettsége mellett.

Méhcsaládok beszerzése és elhelyezése.

Hogy a méhészkedés mennyire fontos termelési tényező, már az a tény is igazolja, hogy ma már igen sokan foglalkoznak méztermeléssel, sőt tekintélyes azoknak a száma, akiknek a méztermelés önálló kereseti forrást biztosít.

Mégis sokan annyira félnek a méhektől, hogy hozzájuk közel sem mernek menni. Pedig ha a méh olyan félelmes jószág volna, elkerülné mindenki és tenyésztésével senki sem foglalkoznék. Az igaz, hogy a méhek szúrnak, azonban megfelelő óvintézkedésekkel a méhek szúrását el tudjuk magunktól háritani. Mivel a felingerült méh azonnal kész a szúrásra, ne csak a kezelés közben, hanem minden körülmények között ügyelni kell arra, hogy a méhek fel ne ingerlődjének. A méhlikások ok nélküli megzörgetése, az ide-oda kapkodása, a test kigőzölgése és az állatok szaga szintén felingerli a méheket. A füsttől irtóznak, miért is mielőtt a méhcsaládhoz nyulnánk, alkalmas füstölő készülékekkel szereljük fel magunkat, hogy szükség esetén kéznél legyen. Azonban a tulságos füstölést mellőzzük, mert ez a méhekre is ártalmas lehet. A permetszerűen rájuk szórt vízzel is megcsendesíthetjük a méhcsaládot.

A méhészkedés megkezdéséhez szükséges 4—5 méhcsaládot legcélszerűbb tavasszal, a rajokat pedig rajzás idején beszerezni.

A vétel előtt azonban mindig meg kell győződni arról, hogy a községben és környékén ahol a vásárlást eszközöljük, a méhállomány egészséges-e? mert onnan vásárolni méhcsaládokat, ahol fertőző betegség pusztít, hiábavaló költsékezés volna, sőt ezzel szomszédos méhésztársainknak is kárt okozhatunk. A megvételre kiszemelt méhcsaládokat tehát többféle szempontból tüzetesen át kell vizsgálni. Éspedig:

1. van-e a méhcsaládnak elegendő élelme?
2. az anya elég fiatal-e?
3. elég népes-e a méhcsalád?
4. a méhcsalád építménye megfelel-e a tenyésztés céljának?

A méhcsalád élelemszükséglete ilyenkor legalább 8—10 kg-ra tehető. Az anya életkorát, valamint a tenyésztésre alkalmas voltát legjobban a fiasításról lehet megítélni, amely ha tömött és zárt-sorú és a család erejéhez mérten eléggé kiterjedt, továbbtenyésztésre alkalmasnak mondható. A megvásárolt méhcsaládnak olyan népességűnek kell lenni, hogy bogártömegével legalább 5—6 léputcát jól betöltsön.

Ha e feltételeknek megfelelő méhcsaládnak építménye 1—2 évesnél nem idősebb, a tenyésztés céljaira is meg fog felelni.

A megvásárolt méhcsaládoknak, kisebb, vagy nagyobb távolságra való szállítása nem nehéz feladat akkor, ha csomagolásuk gondosan és az időjáráshoz alkalmazkodva történik. Miután a szállítás ideje alatt bezárt méhcsaládok rendkívül izgatottak és nagy meleget fejlesztenek, a csomagolásnál nagy gondot igényelnek. Főként arra kell ügyelnünk, hogy a szállítás ideje alatt elegendő levegőt kapjanak, mert ellenkező esetben elpusztulhatnak. A szállításra előkészített méhcsaládokat kocsin, vagy vasuton szállíthatjuk állandó helyükre. A kocsin való szállításnál úgy helyezzük el a kaptárakat, hogy az abban lévő építmény éle a kocsi oldala fele néz-

zen. A vasuton való szállításnál azonban a lépek éleivel a menet irányában álljanak.

Ha hosszú útra mennek a családok, egy-két vízzel megtöltött lépet is tegyünk be a kaptárakba és a szállítás ideje alatt nagy hőség esetén kellő szellőztetésükről is gondoskodjunk. Megérkezés után a kaptárakat állandó helyükre állítjuk, a kijárókról az elzáró sodronyszövetet leszedjük, hogy a méhek azonnal kirepülhessenek.

Egy-két nap múlva a megérkezés után minden méhcsaládot átvizsgálunk és a szállítás alatt történt hibákat rendbehozzuk, ami abból áll, hogy az esetleg leszakadt lépeket eltávolítjuk és a lépekből kicsurgott mézet felmossuk.

Ha a szállítás közben egyik, vagy másik méhcsaládnál az anya is elpusztult volna, annak pótlásáról egyesítéssel, vagy új anya neveltetésével kell gondoskodni. Az időjárás rosszrafordultával a fejlődésnek indult méhcsaládokat elegendő élelemmel és vízzel is el kell látni, mert a nagykiterjedésű fiasítás táplálásához nagymennyiségű élelemkészlet szükséges. A véglegesen elhelyezett családok kellő kezelés mellett rövid időn belül megnépesednek és ha a vidék dús virágzatú növényzete gazdag legelőt nyújt a méhcsaládoknak, csakhamar megindul a nektár gyűjtése.

Az eredményes méhészkedés alapfeltétele a kellően gondozott méhcsaládok mellett a jó méhlegelő. Nem lehet közömbös tehát, hogy méhcsaládjainkat milyen vidéken helyezzük el. A méhcsaládok elhelyezésére legalkalmasabb az olyan terület ahol a hideg északi és nyugati szélről állandó védelmet kapnak és nagykiterjedésű gyümölcsös, vagy akácos a méztermelést biztosítja. A folyók melletti árterek, mélyfekvésű, vízestalajú rétek füzesei, éger és nyárfásai is igen alkalmasak méhcsaládok teleleltetésére. Aratás után a tarlóföldeken nagy tömegekben tenyészik a tarlóvirág, amely gazdag nektárfejlesztő tulajdonságánál fogva a méheknek kiválóan jó legelőt ad.

Kisebb nagyobb eredménnyel mindenhol lehet méhészkedni, azonban nagyvárosok és ipartelepek közelében méhészetek létesítése nem ajánlatos, mert a kéményeken kituduló füst igen sok méhet pusztít el.

A méhészettel való foglalkozást semmiféle törvényes intézkedés nem korlátozza, azt mindenki szabadon űzheti, aki ahhoz megfelelő hellyel rendelkezik.

Szoptatós kocák takarmányozása.

A fiasítás utáni 24 óráig csak igen keveset adjunk a kocának, legjobb egy kevés langyos ivóvíz. Azután pedig fokozatosan mindig több és több takarmányt, úgyhogy a 7. napon már teljes takarmányozásra foghatjuk. Takarmányozásnál azt ne feledjük, hogy minden egyes kocának más és más a természete és mi erre figyelemmel is legyünk. Némelyik koca jóétvágyú, sokat eszik, a másik alig valamit, tehát e szerint járjunk el. A 7. nap után legyünk figye-

lemmel a malacok számára, mert minél több a malac, annál több takarmányt kell is adjunk. Általában a szoptató kocának elegendő takarmány az első két hétben 1 kg korpa és 0.75 kg tengeridara, valamint 5 kg főtt burgonya. Ehhez a takarmányhoz adjunk még 20—25 gr (egy kávéskanál) szénsavas meszet, mivel a malacok mézszigénye nagy, a csontozat fejlődése végett és ezért a takarmányt mésszel kell pótolni, különben az anya saját szervezetéből kell meszet leadjon és erősen leromlik.

A kocák takarmányozásánál kerülni kell minden olyan takarmányt, amelyik emésztési zavarokat idéz elő, ilyen minden romlott takarmány. Az ilyen takarmány elrontja a tej ízét és összetételét, amit azután a malacok éreznek meg.

Igen gyakran előfordul az, hogy a kocák különösen a szoptatás 3—4-ik hetében étvágytalanok lesznek és nem esznek, és erősen leromlanak. Ennek oka a takarmányozásban keresendő, mivel a takarmányban nincs elegendő méz, melynek adagolásának szüségességére és módjára az előbb rámutattunk, azonban hiányozhatik a só és a fehérje is. Sőt rendszeresen kell adagolni, ez már állattenyésztési szabály. Fehérjesszükséglete a szoptatásnál a harmadik héttől kezdve erősen emelkedik és ezért a harmadik héttől kezdve a takarmányt fehérjedús takarmánnyal ki kell egészíteni s ennél fogva nem lesz elegendő a napi 1 kg korpa, 0.75 kg tengeridara és az 5 kg burgonya, hanem még naponta 0.75 kg olajpogácsa, vagy fél kg húsliszt is etetendő. A takarmányt úgy kell elkészíteni, hogy gyengén savanyú legyen.

A kocákat naponta háromszor kell etetni, hogy a szervezetnek állandóan legyen feldolgozandó takarmánya. Figyeljünk arra, hogy a kocák előtt állandóan legyen jó ivóvíz, mert vízszükségletük nagy.

Ha sok a malac, haton felül van, akkor naponta a kocák takarmányát 40—40 deka fehérjedús takarmánnyal kell pótolni, mivel az anya szervezete a szoptatás alatt olyan gépezet, amelyik a malacait minden tekintetben el akarja látni és így a legteljesebb mértékben alkalmazkodik a felvett takarmányhoz.

A kocákat bőséges és tiszta almon tartasuk. Az almot időnként cseréljük fel, hogy át ne nedvesedjen, mert a nedves almon a malacok könnyen meghűlnék. A nedves alom a csecset is bepiszkítja és így a malacok is fertőződhetnek. Nagyon sok esetben nem is tudjuk elgondolni, miért betegek, himlősek a malacok, az oka a nedves és piszkos alom.

Korai csirkenevelés Korai csibenevelésnél tenyésztőink azt a hibát követik el, hogy a napocsibéket hamar kezdik etetni, pedig a kikelt apróságokat 24 óráig nem kell etetni, hanem meleg helyen tartani, hogy a szervezetüket felépítő tojás teljesen felszívódhassék szervezetükbe. 24 órai kopálás után a napocsibéknek, de bármilyen kikelt

apróságnak, mákszem nagyságú kavicsot és törött faszenet adjunk. *A baromfiaknak nincs joguk és így a takarmányok szétzuzását a begy és a zuza végzi.* Ezt azonban csak akkor tudja megtenni, ha a begyben és a zúzában olyan anyagok vannak, mint a kavics és a faszén, amelyek ezt elvégezhetik.

Sok kikelt apróság elhullását az okozza, hogy eleinte nem kapott apró kavicsot és faszenet. Ha már a csibék szedegetik a kavicskát és a faszenet, akkor adjunk eléjük tejes vizet, hogy ihassanak s ezt nagyon hamar meg is teszik. Az ilyen eljárással a begyet és a zúzákat az emésztésre alkalmassá tesszük. Most már bátran lehet nekik más eleséget is adni. Legjobb az apró vegyes dara, ami áll árpa, tengeri és búza keverékből, melyhez húslisztet keverünk vagy pedig apróra vágott főtt tojást. Lágyeleséget nagyon vigyázva adjunk nekik, mert azt emésztetni nem tudják. Vegyes dara legyen az eleségük, de ebből egyszerre csak keveset adjunk.

A korai kelésű baromfi még koratavasszal olyan eleséghez jut, amihez a későbbben keltek nem juthatnak. Koratavasszal éled a rovarvilág és azoknak nagyrésze a baromfiak tápláléka lesz, mert a gondos kotlómama nagyon ügyesen fel tudja keresni és elfogni azokat, amit a tanuiékony apróságok nagyon hamar eltanulnak anyjuktól. Ebben van a korai csirkenevelés igen nagy előnye. Igaz, tágasabb udvar is kell e célból, ahol keresgélni és vadászgatni tudjanak. Jó ól nélkül nem lehet baromfit tartani és nevelni. Azt a hibát is el szokták követni, hogy reggel későn engedik ki oduikból az apróságokat. Ez a gyors nevelés megakasztója, mert csak figyeljük meg: a baromfi este hamar elül és reggel hamar ébred. Ha nem engedjük ki,—csak kísérik figyelemmel—milyen égtelen csipogásba kezdenek. A reggeli nyugtatanság és az éhségtől való csipogás az eredményes baromfitartás megakasztója.

Gyermeknek.

(az év elején.)

Mig életed kicsiny jászolában
 Alszik „Én“-ed, a nagy éjszakában,
 Anyád, a Föld s atyád a Nagy-szellem,
 Sorsod szerint, gyámolnak szünetlen.
 Elbirja-e a keresztet majdan,
 Kicsiny vállad? Éned mit bír bajban?
 Mit szenvedett s mennyit tanult éned,
 Csak aszerint erősödik lényed.

Raab Mihály.

Felelős szerkesztő és kiadó:

GÖLLNER MÁRIA.

E jótékonyági folyóirat szerkesztősége és kiadóhivatala:

FOGHÁZMISSZIÓ HELYSÉGE.

Budapest, V., Markó-utca 27. földszint 6. szám.